

Posudek oponenta bakalářské práce

Název: Postoje sněmovních stran v České republice k nízkému zastoupení žen v Poslanecké sněmovně

Autor: Marcel Faltys

Oponent: Zora Hesová

Předložená bakalářská práce zkoumá nízké zastoupení žen v Poslanecké sněmovně. Autor konstatuje nízké zastoupení žen mezi poslanci PS od roku 1990 a ptá se nejprve obecně, proč tomu tak je, poté zkoumá stranické programy a názory jedné z poslankyň každé strany. Předpokládá, že levicové strany budou z důvodu svého ideologického postoje tematizovat a umožňovat ženské zastoupení ve větší míře, než strany pravicové. Rozbor uvádí krátkým vysvětlením pojmu zastoupení či reprezentace; poté popisuje řadu faktorů, které určují zastoupenost žen na kandidátkách: analyzuje vliv organizace, velikosti, typu, ideologie a vnitrostranických pravidel politických stran, jakož i sociální a individuální „bariéry“ jako je forma rodinné péče a postoj ke kariéře; následně se věnuje nástrojům, které strany mohou použít: mezinárodní úmluvy, ženské organizace, rétorická a mentorská podpora a kvóty. V empirické části konstatuje, že zastoupenost žen v poslaneckých a vnitropolitických pozicích jen částečně odpovídá předpokladu: levicové strany sice ženské zastoupení aktivněji tematizují a podporují vnitrostranickými pravidly a orgány, ve výsledku se ale reálná zastoupenost žen dramaticky neliší od pravicových stran. Autor hledá vysvětlení v rozhovorech s devíti političkami a konstatuje, že zastoupení žen sice samy političky vnímají jako nedostatečné, ale ne jako zásadní problém – a jako problém jej politické strany také systematicky nevnímají; dále, že nejcitovanější bariérou je nerovné rozdělení rodinných rolí a mužům – nepečovatelům přizpůsobené způsoby práce, které však reflektuje jen minimum stran.

Bakalářská práce je vedena formou systematicky budovaného argumentu, s jasnou empirickou bází jak na úrovni přehledů zastoupenosti, tak díky rozhovorům. Má jasnou otázku, sleduje jasný cíl a přináší adekvátní odpověď. Po formální stránce ji není co vytknout.

Určitou slabinu představuje pouze obecný úvod, ve kterém jsou teorie reprezentace představeny těžkopádným jazykem a nejsou v pozdějším textu reflektovány: zejména rozlišení mezi esencionalizující, deskriptivní reprezentací a reprezentací substantivní je v následném textu opomenuto a autor předpokládá pod zastoupeností právě jen onu deskriptivní. Má smysl „zastoupení“ chápat jako nedostatečné pouze proto, že „lehce nadpoloviční“ populace má pouze 20% zástupkyň a pokud ano, proč přesně? Nebylo by vhodné definovat, co je dostatečné zastoupení, např. ve srovnání se sousedními zeměmi a jejich vývojem? Co se týče „substantivní reprezentace“, je jasné, že práce, která by měla za cíl zhodnotit schopnost parlamentů reflektovat „ženský zájem“ by byla teoreticky a empiricky náročná, bylo by však vhodné toto omezení na přímou zastoupenost v textu vysvětlit a ospravedlnit nebo se pokusit zájmové zastoupení na určitém příkladu zpracovat (např. návrhy zákonů na poli rodinné/sociální politiky). Dále, text obsahuje řadu konceptuálních zkratk: např. „rovnost“ a „nerovnostářů“; pojem „tradiční rodina“ je používáno bez vysvětlení; definici by si zasloužil i pojem patriarchy.

Konečně, autor nedochází k nijak komplexnímu závěru: fakt, že strany téma nijak systematicky nereflektují a že „patriarchální rodina“ je na vině, je určitý poznatek, ten ale zůstává do velké míry triviální (méně triviální je nepoměr mezi určitou mírou/absencí tematizace a počtem poslankyň). Méně

triviální by bylo pohlédnout na rodinnou, sociální a genderovou politiku („gender mainstreaming“ autor vynechává zcela), jejíž různé aspekty mohou participaci žen zásadně ulehčit: jaká strana, kdo a jak se za ně zasazuje nebo je ve straně uskutečňuje? Autor sice letmo zmiňuje celou řadu politik či pouze stranických praktik, cílích na umožnění ženské participace (odpolední schůze, hlídání dětí atd.), systematicky je nezpracovává, přitom právě zde by možná našel řadu dalších vysvětlujících aspektů.

Tyto malé výtky bylo možné formulovat až na pozadí dobře provedené, pečlivě zpracované, dobře a argumentované práce.

Doporučuji k obhajobě. Navrhuji ohodnocení výborně.

V Praze dne 23. 1. 2020

Zora Hesová